

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: În țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Blocarea depunerilor și moratoriul. — Impozitul excepțional pe salariile funcționarilor particulari și pe tantieme. — Casa de amortizare a datoriilor. — Conversiunea datoriilor agricole. — Hotărâri ale comisiei centrale fiscale. — Noua monedă de argint. *Cronica:* Neerolog. Banca Carpaților s. a. București. Plăta valorii polițelor la mâna portăreilor. Cât capital american se află în România. Timbrul aviației. Monete de metal à Lei 100. Banenote à Lei 5000. Prolongirea termenului pentru improtecolarea firmelor.

Blocarea depunerilor și moratoriul. (Ce nu conține proiectul legii bancare?)

Din imensele și inexorabilele necesități ale vieții economice și sociale pătrund la suprafață din când în când probleme de importanță capitală, probleme cari nu puteau fi prevăzute nici de cea mai pătrunzătoare minte omenească, dar cari totuși își așteaptă o imperioasă și norocoasă deslegare.

Iată de pildă *problema acută a depunerilor bancare*, izvorită de pe urma neîncrederii deponenților, neîncredere care ca o nouă epidemie socială, s'a răspândit vertiginos pe toată suprafața pământului, și de care nici cele mai bogate țări, cum este de pildă azi Franța, nu vor putea scăpa prea ușor.

Problema este de o hotărâtoare importanță, pentru că dela felul cum va fi ea soluționată depinde existența întregului sistem bancar, acest pilon de bază al ordinii capitaliste de azi.

Este firesc că cârmuitorii statelor cari apără și susțin cu imense sacrificii orânduiala socială și economică actuală, nu pot privi cu mâinile încrucișate cum se prăbușește aceasta formidabilă concentrare de forțe economice.

Sistemul bancar s'a galvanizat în forma unei legi economice în cursul unei practice netulburate de mai multe secole. Institute financiare cu capitaluri sociale de 50.000.000 — 100.000.000 Lei primeau depuneri de peste un miliard, pe cari le plasau și ele la rândul lor în diferite împrumuturi, fără a se gândi, că va putea veni odată o zi, când depunătorii vor cere *toți deodată* restituirea economiilor lor. Dar „eventualitatea” nevisată a devenit o sumbră realitate, din care încercăm acum să ieșim cât mai repede posibil...

Imediat după ivirea primejdiei colective s'a pus întrebarea: Are statul dreptul și datoria de a interveni în acest formidabil joc de forțe? Are statul dreptul să opună rezistență legală atacului nervos al masei deponenților?

Și dacă i se recunoaște statului dreptul de intervenție, în ce formă să se facă aceasta intervenție? În formă de lege organică sau prin măsuri de expedient ale puterii executive.

Având în vedere repercusiunile dezastruoase pe care asaltul deponenților îl poate avea asupra întregii vieți economice, considerând și urmările funeste, cari sunt posibile și în domeniul social, trebuie să *concludem categoric pentru intervenția statului*. Doar statul nu poate privi nepăsător la prăbușirea elementelor din care însuși își alimentează puterea de existență.

Suntem în general, ca regulă generală, pentru libertatea comerțului și împotriva amestecului exagerat al statului în manifestațiile economice private. Susținem ca normă că etatismul exagerat constituie o piedecă serioasă în progresul economic. Dar orice regulă își are excepțiile. Și una dintre aceste excepții o constituie intervenția statului între împrejurările actuale în reglementarea detragerii depunerilor bancare.

Pentru o mai bună precizie, trebuie să evidențiam două aspecte ale problemei, respective două simptome ale neîncrederii deponenților.

Primul aspect este manifestarea neîncrederii în formă de panică, care are efectele unei explozii colective și al doilea simptom este neîncrederea, ce se manifestă în mod constant și durabil ca o urmare a prelungirii crizei economice generale.

Dacă ambele fenomene pot avea urmări catastrofale asupra ordinii economice-sociale actuale, este indiscutabil dreptul statului capitalist de a interveni în ambele cazuri. Chestiunea este numai de a ști că în ce formă să intervină?

Germania a apărut mai recent băncile de asaltul precipitat al deponenților prin *blocarea depunerilor*. Exemplul Germaniei l-au imitat imediat Austria și Ungaria, apoi au venit pe rând, cu aceiași măsură și celelalte state europene, în afară numai de Franța, Polonia și România, unde precum se știe băncile sunt lăsate încă în voia soartei, dar unde desigur se va veni cu aceiași măsură, — dacă nu va fi prea târziu.

Se spune că blocarea ar fi o armă cu două tăișuri, că ar sdruncina încrederea străinătății în capacitatea economică a statului care a recurs la aceasta armă. Dar când toată străinătatea suferă de aceiași boală, mai poate fi oare invocat cu succes acest argument de prestigiu?

Blocarea depunerilor aplicată în momente de panică, în momente de nervozitate generală, apare ca singurul remediu calmant și reconfortant. Reținerea forțată a depunerilor este interesul comun al deponenților și al băncilor. Asaltând banca deponenții provoacă prăbușirea ei și deci își periclitizează recuperarea lentă, dar sigură, a depunerilor.

Este foarte firesc că blocarea nu poate fi o măsură de durată nelimitată, ci de o intervenție a statului cu caracter excepțional și trecător, întocmai ca și simptomul psihologic colectiv, din care a izvorit.

În acest sens blocarea poate să aibe efectul unei curagioase operațiuni în carne vie, care produce durere, dar salvează pacientul dela moartea sigură. Unii economiști germani afirmă categoric că Germania economică s'ar fi prăbușit cu certitudine, dacă nu intervenea blocarea. Aceeași afirmație se face și referitor la Austria și Ungaria, cari formează dependențe ale economiei și finanței germane.

Băncile românești rezistă încă eroic și se spune că publicul este calm. (?) Rezistența însă este o continuă sângerare, o treptată pierdere de forțe și cu drept cuvânt își pun mulți întrebarea, dacă nu ar fi mai bine să se oprească pe loc aceasta sângerare prin măsura radicală a blocusului?

Câte sacrificii nu s'ar fi cruțat dacă de pildă după clătinarea băncii Marmorosch-Blank s'ar fi edictat blocarea depunerilor.

Suntem prin urmare categoric pentru măsura blocării, care bineînțeles se poate aplica fie regnicolar (pe toată țara), fie numai în anumite localități, după dimensiunile și caracterul băncii.

Cine să aplice măsura blocusului? Este firesc, că într'o țară constituțională trebuie să se respecte formele legale. În acest scop ar trebui să se legitimeze blocarea cât mai curând.

A lăsa aceasta atât de gravă măsură exclusiv în sarcina și atribuția puterii executive, ar însemna să dai în mână guvernelor o prea primejdioasă armă. Se impune deci crearea unei autorități sui generis, cu caracter de *independență* și constituit din elemente proeminente ale vieții noastre economice-financiare și din elemente ale justiției. Ne gândim la Consiliul Superior Bancar, înființarea căruia se intenționează în proiectul legii bancare.

Este curios, că un proiect de lege, lege isvorită din imperativul vremurilor excepționale prin care trecem, nu poartă totuși pecetea acestor vremuri. Ce era doar mai firesc ca în fața primejdiei în care au fost puse băncile noastre de isteria deponenților, proiectul legii bancare să cuprindă dispoziții de apărare eficace în contra acestei plăgi colective?! Și cu toate acestea proiectul legii bancare (pe care l'am analizat în cele trei numere precedente ale Rev. Econ.), nici nu amintește de posibilitatea asaltării în masă a ghișeurilor băncilor noastre.

Se impune prin urmare în mod imperios întregirea viitoarei legi bancare cu dispoziția ca *Consiliul Superior Bancar să aibe, ca cea mai importantă atribuțiune, dreptul și datoria de a edicta blocarea depunerilor* fie în toată țara, fie numai în anumite localități, atunci când în urma evenimentelor excepționale aceasta măsură i se pare ca singură potrivită să salveze situația disperată în interesul economiei naționale. Titlul de drept al acestei atribuțiuni este: *salus rei publicae suprema lex*.

Aceasta atribuțiune de capitală importanță impune apoi cu un argument mai mult com-

punerea Consiliului Superior Bancar în felul preconizat de noi, adecă prin încadrarea elementelor din justiție și eventual pe lângă reprezentanții băncilor și încadrarea reprezentanților industriei și agriculturii.

Reglementarea retragerii depunerilor — cerulă și de congresul recent al băncilor mici și mijlocii — își are locul ei firesc în legea bancară.

În timp de vacanță parlamentară și în lipsă de dispoziții legale, se poate recurge bineînțeles și la expedientul decretelor-legi, cari urmează să fie ratificate ulterior de către parlament.

Blocarea sau barajul este prin urmare numai o măsură de scurtă durată, cu caracter excepțional, care implică o rapidă revenire la normal.

Ce se întâmplă însă în cazul când criza încrederii se perpetuează? Adecă cum se va soluționa aspectul al doilea al problemei?

Căci este indiscutabil că prin blocus nu se poate bara restituirea depunerilor pe timp îndelungat de mai multe luni sau mai mulți ani!

Băncile noastre mai recent pentru a se apăra de bombardamentul deponenților au revenit la respectarea termenelor de denunțare (abzicere) statutare, cuprinse de regulă în textul tipărit pe ultima pagină a livretelor de economii. Se cere adecă deponenților denunțarea depunerilor pe 15-30-60-90 zile, pe 6 luni și 12 luni. Este firesc, că *blocarea* nu poate atinge și aceste termene de abzicere, liber și bilateral consimțite de deponenți și cari astfel formează convenții cu putere de lege ale ambelor părți: bancă și deponent. Nu se poate da în atribuția Consiliului Superior Bancar dreptul de a suspenda eficacitatea acestor contracte bilaterale.

Ce se întâmplă însă, dacă criza încrederii se va prelungi dincolo de termenele de abzicere a depunerilor? După expirarea acestor termene cassierii băncilor se vor goli, toate economiile strânse cu atâta sârguință de albină vor fi retrase din circulația organismului nostru economic, provocând o paralizie generală și foarte probabil un crach general, nu numai al băncilor despuiate de depuneri. Căci este absolut cert că băncile la rândul lor nu-și vor putea încassa creanțele lor în termenele, în care depunerile le-au fost denunțate.

Că aceasta ar însemna o prăbușire catastrofală, un adevărat dezastru național, nu trebuie să argumentăm în detalii.

Cum să se previe aceasta sinistă eventualitate? Este incontestabil că instinctul de conservare al statului nostru va ști să afle mijloace de apărare și pentru acest caz nedorit. Se va pune desigur chestiunea moratorului, ca un ultim mijloc legal de salvare, un fel de concordat general, aplicabil ex lege.

Este foarte firesc, că factorii noștri cu răspundere, în mâna cărora sunt așezate destinele acestui neam, vor chibzui să afle remedii de ordin economic și financiar, înainte de a recurge la măsurile blocusului și moratorului, — cari sunt ultimele mijloace de salvare, și de sigur cu urmări grave.

Dr. IOACHIM TOLCIU, Cluj.

Impozitul excepțional pe salarele funcționarilor particulari și pe tantieme.

În cea mai mare taină, ca și cum ar fi fost dinainte conștiu de valul de nemulțumire, ce va stârni în țara întreagă, nu numai la cercurile direct interesate, Ministerul de finanțe a pregătit un proiect de lege pentru înființarea unui impozit excepțional pe salariile funcționarilor particulari și pe tantieme.

Proiectul de lege a ajuns la cunoștința presei și a publicului abia câteva zile înainte de deschiderea sesiunii actuale a corpurilor legislative și a deslănțuit în adevăr pretutindenea o nemulțumire generală, ca puține alte asemenea legi din trecut.

Întreaga presă independentă se pronunță în contra dispozițiilor nedrepte și ruinătoare ale legii, iar presa guvernamentală se mărginește a înregistra simplu faptele, fără a găsi cuvinte de apărare ori justificare a atentatului, ce se încearcă asupra existenței unei clase întregi de funcționari particulari, cari și până în prezent au fost destul de împovărați cu impozite grele: pe salariu și global.

Și aceasta numai pentru că la funcționarii particulari sunt eruabile și controlabile, pe calea patronilor lor, absolut toate veniturile până la ultimul ban, lucru de care alte clase sociale sunt scutite total.

Față cu nedreptatea ce se face funcționarilor particulari, cari dacă nenorocitul proiect va deveni lege — ceea ce nu putem crede — vor fi singurii cetățeni ai acestei țări de trei ori și greu impuși după unul și același venit al lor, deja

destul de modest la cei mici și mijlocii, epitetetele de „lege bolșevică“, „lege absurdă“ etc., cu cari o cualifică unele organe de presă sunt prea moderate.

Dar iată în întregime textul proiectului de lege.

Art. 1. — Veniturile specificate la art. 43 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe cuvenite funcționarilor întreprinderilor particulare de orice fel pe anul 1932, în afară de impozitele ce suportă în conformitate cu legile în vigoare vor fi supuse pe anul 1932 în folosul Statului și la un impozit excepțional după cum urmează :

Până la 3000 Lei salariu brut lunar scutit de impozitul excepțional.

Dela 3001—4000 Lei salariu brut lunar la un imp. excepțional de 10 la sută.

Dela 4001—5000 Lei salariu brut lunar la un imp. excepțional de 14 la sută.

Dela 5001—10.000 Lei salariu brut lunar la un imp. excepțional de 18 la sută.

Dela 10.001—15.000 Lei salariu brut lunar la un imp. excepțional de 20 la sută.

Dela 15.001—20.000 Lei salariu brut lunar la un imp. excepțional de 21 la sută.

Dela 20.001—30.000 Lei salariu brut lunar la un imp. excepțional de 22 la sută.

Dela 30.001—50.000 Lei salariu brut lunar la un imp. excepțional de 23 la sută.

Dela 50.001—70.000 Lei salariu brut lunar la un imp. excepțional de 25 la sută.

Dela 70.001—100 de mii Lei salariu brut lunar la un imp. excepțional de 30 la sută.

Dela 101.001—150 de mii Lei salariu brut lunar la un imp. excepțional de 35 la sută.

Dela 150.001—200 de mii Lei salariu brut lunar la un imp. excepțional de 40 la sută.

Peste 200.000 Lei salariu brut lunar un imp. excepțional de 45 la sută.

Impozitul calculat cum se arată mai sus, nu poate coborî venitul unei tranșe sub venitul net al tranșei ce o precede mărit cu 10 la sută.

Impozitul excepțional se aplică la veniturile brute, inclusiv accesoriile de orice fel, ce s'ar cuveni funcționarilor mai sus arătați, independent de impozitul prevăzut de art. 43 din legea pentru unificarea impozitelor.

Sunt socotite ca salarii, în condițiunile legii de față cheltuielile, de transport, indemnizații de chirie, primă de scumpete, gratificații, etc.

La acelaș impozit sunt supuse și jetoanele de prezență care se plătesc prin state lunare de sedință.

Art. 2. — Tantiemele membrilor din Consiliile de administrație, comitetelor de direcție, administratorilor delegați și censorilor, ce se vor

încassa, cum și cele exigibile în anul 1931, se vor taxa în afară de impozitele azi în vigoare, cu un impozit excepțional după cum urmează :

Până la 50.000 Lei anual un impozit excepțional de 15 la sută.

Dela 50.001—100.000 Lei anual un impozit excepțional de 20 la sută.

Peste 100.001 Lei anual un impozit excepțional de 25 la sută.

Impozitul calculat cum se arată mai sus nu poate coborî venitul unei tranșe sub venitul net al tranșei ce o precede mărit cu 10 la sută.

Art. 3. — Impozitul excepțional prevăzut în legea de față se va reține de către întreprinderile particulare și se va vărsa la Stat în conformitate cu dispozițiunile art. 47 și 25 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe.

Art. 4. — Toate întreprinderile particulare sunt obligate să depună în termen de zece zile dela publicarea legii de față tablouri nominale de funcționari, ce au în serviciu la această dată, cu indicațiunea salariului și accesoriile de orice fel ce li se plătește. În caz contrariu întreprinderile vor fi supuse unei amenzi dela Lei 5000—100.000.

Mieșorarea frauduloasă a salariilor și tantiemelor în vederea taxării cu o cotă mai mică atrage pentru întreprindere o amendă egală cu de zece ori impozitul constatat a se fi sustras pe această cale.

Autorul acestui, să-l numim numai, nenorocit proiect de lege, se zice, că este dl subsecretar de stat Brăescu.

Este de sigur un om, care a avut norocul de a nu cunoaște realitatea tristă a vieții de funcționar, ursit să-și ducă traiul și existența, adeseori nesigură de azi pe mâne, numai din salariul, ce-l obține din slujba sa cinstită îndeplinită.

Căci altfel cum s'ar putea închipui să ia în proiectul său dispoziții atât de draconice, cari egalează aproape cu o confiscare a veniturilor funcționarilor particulari, înțelegem mai ales a funcționarilor mici și mijlocii.

Care funcționar particular, fără avere particulară, își va mai putea dura mizerabila existență a sa și a familiei sale, dintr'un salariu de Lei 5000—6000 ori chiar 10.000 lunar, care îi va fi amputat cu 18% impozit excepțional, 4—8% impozit obișnuit pe salariu, apoi cu impozitul global și diferitele impozite comunale?

Chemarea statului nu poate fi ca prin măsuri nechipzuite ori pripite să contribuie la pauperizarea maselor, cari sunt nu numai o povară grea, ci și o mare primejdie pentru stat.

Să nu se uite nici un moment că la noi menținerea și chiar protejuierea populației urbane

compusă în mare parte din funcționările particulare și de stat este de o capitală importanță, atât din punct de vedere social, cât și național și de stat.

Consecințele grave, ce proiectează pe orizontul vieții noastre de stat proiectul de lege, de care ne ocupăm, în cazul când ar deveni lege în forma sa actuală, au avut de-altecum darul de a aduna într-o singură tabără toate organizațiile profesionale, fie industriale, comerciale sau financiare, de patroni ori de salariați din țară — pentru combaterea proiectului pe toate căile și cu toate mijloacele.

La aceștia au datoriat să se ralieze și parlamentarii nu numai din partidele de opoziție, ci și din majoritate, fie pentru retragerea totală a proiectului, fie pentru o modificare esențială și rațională a lui.

Casa de amortizare a datorilor.

Dăm în cele următoare un extras din textul oficial al proiectului de lege pentru înființarea „Casei de amortizare”, ce urmează a fi dezbătut de Corpurile legiuitoare în actuala sesiune.

Menirea Casei de amortizare este conform art. 1 al legii.

a) De a executa bugetele extra-ordinare întru cât îi vor fi fost atribuite prin legile bugetare;

b) de a înlesni în condițiuni favorabile amortizarea datoriei publice;

c) de a amortiza în condițiuni favorabile datorile flotante ale Statului rămase din exercițiile închise până la 1931 inclusiv;

d) de a lichida pretențiunile de daune de război;

e) de a înlesni lichidarea datorilor private anterioare datei de 1 Ianuarie 1931;

f) de a lichida creanțe de ale Statului în contra particularilor, întrucât îi vor fi fost încredințate prin legi speciale sau convenții;

g) de a urmări încassarea amenzilor fiscale și vamale.

Casa de amortizare va fi administrată de un Consiliu de administrație, în care vor avea câte un reprezentant: Senatul, Camera deputaților, Ministerele de finanțe, de domenii și de industrie. Membri de drept ai consiliului vor fi: directorii generali ai Casei de depuneri și consemnațiuni, a Băncii centrale cooperative, a Contabilității Statului a Datoriei Publice, directorul Casei generale de economii și Sindicul bursei, București.

Directorul general al Casei de amortizare va fi numit de Ministerul de finanțe.

Fondurile Casei de amortizare se compun din:

a) Subvenția anuală a Statului prevăzută în buget;

b) sumele rezultate din cupoanele și amortismentele titlurilor de rentă, cumpărate de Casă, precum și cele obținute din operațiunile arătate în art. 2;

c) economiile, ce se vor face din creditele anuale deschise datoriei publice și cele ce vor rezulta din cupoanele și amortismentele perimate;

d) sumele rezultate ca beneficiu al Casei din operațiunile conversiunii datorilor particulare;

e) încassările din amenzii fiscale și vamale rămase definitive;

f) sumele rezultate ca beneficiu din operațiunile de lichidare ce s'ar încredința Casei prin legi și convenții;

g) toate rămășițele ce se vor încasa din din bugetele generale ale Statului expirate la 1931 inclusiv;

h) excedentele bugetare;

i) cel puțin 50% din prețul concesiunilor și vânzărilor de bunuri de ale Statului;

j) legatele și donațiunile, ce s'ar face Casei;

k) contribuțiuni benevole.

Conform art. 10: Casa de amortizare va cumpăra din târgul liber pe piețele românești sau străine titluri de rentă ale statului, și obligațiuni județene și comunale, alegând pe acelea cari dau cel mai mare randament.

Aceste titluri devin proprietatea Casei, care poate dispune de ele păstrându-le sau revândându-le pentru a înlesni alte operațiuni.

Art. 11. — Casa este autorizată să cumpere din târgul liber titluri de rentă străine acțiuni și obligațiuni emise de societățile private străine sau naționale, cari cad în sarcina Statului român prin tratatele de pace, acorduri sau convențiuni.

Sumele necesare acestor operațiuni vor fi avansate Casei de către Stat sau și le va procura însăși Casa din împrumuturile, ce ar face punând în gaj valorile mobiliare ce posedă.

Art. 12. — Casa este autorizată să cumpere creanțe asupra Statului recunoscute ca lichide și exigibile, dar rămase neplătite prin bugetele anterioare bugetului 1932.

Plata acestor creanțe se va face fie în numerar, fie prin titluri de rentă de ale Statului, fie prin obligațiuni proprii de ale Casei, garantate de Stat.

Art. 13. — Casa este autorizată ca în limita fondurilor ce i se vor pune la dispoziție de către Stat cu destinație specială, să facă lichidarea pretențiunilor de daune de război, constatate prin hotărârile judecătorești date de Tribunalele

române sau cele date de Tribunalele arbitrale mixte până la data de 1 August 1929 (Conf. Haga).

Aceste hotărâri nu constituie un titlu de creanță asupra Casei și nu dau dreptul beneficiarilor lor la quantumul înscris în ele.

Casa rămâne liberă să aprecieze ajutorul pe care Statul îl poate da în parte fiecărui dăunat.

Casa va crea prin regulament categorii de dăunați și va fixa maximul de ajutor ce se va acorda fiecărei categorii în parte.

În sensul art. 14 Casa de amortizare este autorizată să intervie pentru înlesnirea lichidării datoriilor private anterioare datei de 1 Ianuarie 1931.

Nu intră în competența Casei de amortizare și nu pot fi aduse spre lichidare prin intermediul ei:

- a) Datoriile către Stat, județ sau comună;
- b) datoriile de orice natură ale comercianților și ale industriașilor; fie persoane fizice sau societăți;
- c) datoriile înscrise la Oficiul plășilor externe;
- d) obligațiile rezultând din condamnări penale și din quasi delict;
- e) obligațiile rezultând din fiiațiune și căsătorie;
- f) datoriile pentru alimente și băuturi către restauratori și cărciumari;
- g) chiriile locuințelor;
- h) depozitele voluntare neproducătoare de dobânzi;
- i) datoriile neconstatate prin acte scrise cu dată certă sau prin sentințe judecătorești și în genere datoriile mărunte;
- j) onorariile datorate profesioniștilor liberi, ca avocați, medici, etc.

Art. 33 autorizează Casa de amortizare să cumpere prin bună învoială și în condițiile pe care ea le va găsi avantajoase, creanțele debitorilor agricoli proprietari până la 25 hectare.

Art. 34. Casa de amortizare, devenită creditoare a debitorilor agricoli, va fixa un plan de amortizare a datoriei, dacă acest plan nu va fi fost fixat mai înainte prin conversiune.

Art. 35. Creanțele agricole acordă Casei de amortizare în caz de nerespectare a condițiilor de amortizare dreptul de a executa pe debitor după procedura legii de urmărire a veniturilor Statului și prin organele fiseului.

Executarea se va face în acest caz pentru întreaga creanță, debitorul neavând drept să opună nici o excepție rezultând din transmiterea creanței către Casă.

Art. 36. Casa de amortizare poate să cumpere obligațiuni de ale Băneii de agricultură emise pentru conversiunea datoriilor agricole. Aceste cumpărături se vor face după normele fixate de

art. 10 pentru Datoria Publică și de Regulamentul respectiv.

În sensul art. 37: Casa de amortizare primește spre conservare și executare orice creanțe sau efecte comerciale ca: polițe, cekuri, trate, gajuri, ipoteeci, cesiuni, etc. ajunse în posesiunea Statului prin orice împrejurare.

Portofoliul comercial imobilizat rămas în baza legii de stabilizare și a legii speciale publicate în Monitorul Oficial Nr. 140 din 27 Iunie 1930, poate fi trecut printr'o convenție specială cu Banca Națională în administrarea Casei de amortizare.

Art. 38 prevede următoarele:

Casa de amortizare va primi dela data promulgării prezentei legi toate valorile mobiliare proprietatea Statului, precum și toate participațiile lui în întreprinderile private.

Art. 39. Consiliul de administrație este obligat a întocmi un inventar amănunțit al tuturor valorilor mobiliare, proprietatea Statului și a stăruii pentru luarea lor în primire.

Casa de amortizare devine proprietara acestor valori mobiliare ca și a celor ce vor mai fi dobândite în viitor de Stat.

Art. 40. Participările Statului în întreprinderile industriale trec deasemenea în proprietatea Casei de amortizare împreună cu drepturile și obligațiile respective dela data promulgării prezentei legi.

Ministerul de Finanțe este obligat a trece în bugetul general al Statului sumele pe care Casa de amortizare le va avea de plătit în baza convenției de participare a Statului.

Deasemenea va înscrie în buget și sumele reprezentând părțile cuvenite Casei din veniturile garantate de Stat întreprinderilor create cu participarea Statului.

Articolele 41—50 tratează despre „Diferite venituri” ale Casei de amortizare și conțin dispozițiuni finale și transitorii.

Conversiunea datoriilor agricole.

Proiectul de lege pentru asanarea resp. conversiunea datoriilor agricole a apărut în ziarele de ieri în textul original.

Se declară convertibile datoriile agricole privilegiate sau chirografare către orice creditori particulari, bănci și instituții de credit.

Datoriile agricultorilor proprietari de 5 hectare sau mai puțin sunt convertite de plin drept din momentul promulgării legii, într'o creanță amortizabilă pe termen de 30 de ani, cu o dobândă de 4% pe an.

Datoriile proprietarilor rurali a căror avere este mai mare de 5 hectare, precum și ale proprietarilor de vii și livezi de pomi pot fi convertite pe termen de 30 de ani.

Conversiunea se face prin Banca Agriculturii.

Legea prevede pentru anumite categorii de datorii agricole concordatul agricol în cazurile când creditorii nu consimt la conversiune, având debitorii să ofere 75% a datoriei lor, capital și dobânzi, plătibile în cel mult 30 de ani.

Vom publica în numărul viitor un extras amplu din lege.

Proiectul va întâmpina o înversunată opoziție în parlament din partea partidului liberal, averescan, „Vlad Țepeș” și chiar din partea grupului Manoilescu din partidul guvernului, și a partidului național țărănist.

Sunt în contra proiectului, așa cum este compus și băncile mici și mijlocii, cari își văd periclitată interesele și unele chiar existența

Precum este informat ziarul „Argus” una din secțiile Consiliului legislativ a declarat proiectul anticonstituțional.

Desbaterea proiectului va cauza zile grele guvernului.

Hotărâri ale Comisiunii centrale fiscale.

Conform art. 69 din legea contribuțiilor directe și par. 181 din Instrucțiunile de aplicarea ei, ratele la împrumuturile ipotecare contractate la creditele funciare urbane și rurale, se scad integral din venitul global numai dacă împrumuturile sunt contractate pentru 20 ani inclusiv.

Reținerile de 10 la sută din salariile funcționarilor particulari pentru a fi scăzute din venitul lor global trebuie să îndeplinească condițiunea ca fondul pentru pensuni, creat prin aceste reduceri, să se evidențieze prin bilanțul întreprinderii sub propria sa răspundere sau să fie depus la Cassa de depuneri.

Dacă însă aceste condițiuni nu sunt îndeplinite, iar fondul este trimis în străinătate, unde se administrează, scăderea din venitul global al funcționarilor nu se mai poate admite.

Fondurile de amortizare constituite în conformitate cu dispozițiunile art. 31 al. 6 și 7 din legea contribuțiilor directe, cari se distribuie în cursul existenței întreprinderii acționarilor mărindu-se astfel capitalul, sunt supuse atât impozitului comercial, cât și impozitului mobilier în

anul în care această operațiune s'a produs, pentru motivul că aceste fonduri având destinația de a înlocui investiții sau de a le repara, prin operațiunea aceasta s'a depășit spiritul legii.

Sporul de capital făcut pe această cale nu poate fi luat în considerație la calculul impozitului complementar pentru motivul că nu este un capital efectiv vărsat de acționari.

Noua monedă de argint.

— Comunicatul Băncii Naționale. —

Au apărut în ziare informațiuni diferite despre băterea monetei de argint. Dar fiindcă aceste informațiuni se deosebesc și sunt uneori neexacte, Banca Națională precizează că totalul monetelor de argint va atinge 1 miliard 700 milioane Lei, cari vor înlocui monetele de Lei 20 cu efigia Marelui Voevod Mihai și biletele de bancă de Lei 100 în circulațiune.

Beneficiul rezultat din băterea monetei va fi, conform programului de stabilizare din 1929, afectat exclusiv răscumpărării efectelor cu scadența prea lungă, cari figurează în portofoliul Institutului de emisiune.

CRONICA

Necrolog. Traian Trușăș, arhidiacon, membru în direcțiunea băncii „Silvania”, Șimleu a încetat din viață la 17 crt.

Banca Carpaților s. a. București a cerut introducerea procedurii de concordat preventiv. Are active de Lei 67.9 milioane și pasive de Lei 47.9 milioane. Oferă creditorilor 100% a creanțelor lor, sumă plătitibilă în 3 ani. S'a înființat la 1912 cu capital social de Lei 1.500.000, în parte însemnată din Ardeal și urcat succesiv la 20 milioane.

Plata valorii polițelor la mâna portăreilor. Curtea de Casație s. III a statornicit nu de mult o jurisprudență de cel mai mare interes pentru cercurile comerciale și în general pentru debitorii cambiali din vechiul Regat.

Anume a enunțat, că debitorii cambiali nu se pot libera valabil prin plata valorii acceptelor, ajunse la protest, în mâinile organelor, cari execută protestul cambial, adevă la mâna portărelului, căci acest organ nu are autorizarea de a face încassări.

Cât capital american se află în România? După o lucrare statistică recentă, în anul 1930,

a fost în România, capital american în valoare de 25·20 milioane Dolari și anume 15·83 milioane Dolari ca investițiuni și 9·37 milioane Dolari ca împrumuturi.

Totalul capitalului american în Europa a fost, în 1930, de 4·92 miliarde Dolari, din care 1·47 miliarde Dolari, ca investițiuni și 3·45 miliarde Dolari ca împrumuturi.

Cel mai mare capital american de investițiuni se află în Anglia: 497·3 milioane Dolari și împrumuturi 143·58 milioane Dolari.

Germania deține 243·97 milioane Dolari ca investițiuni și 1.176·92 milioane Dolari ca împrumuturi, iar în Franța sunt 161·81 milioane Dolari în investițiuni și 309·52 milioane Dolari ca împrumuturi, total 471·33 milioane Dolari.

Timbrul aviației, conform unei hotărâri a Comisiunii centrale a timbrului, se aplică la registrele comerciale, întocmai ca și celelalte taxe de timbru, adică pe fiecare filă a registrului.

Monete de metal à Lei 100 — dintr'un aliaj de argint se vor pune în circulațiune, în locul actualelor hârtie-monete de aceeași valoare.

Nouile monede, ale cărui model a fost aprobat, vor avea un diametru de 30 mm., greutatea de 12 grame, iar titlul de argint de 0.600, și vor fi date spre efectuare unei monetării din străinătate.

*

Bancnote à Lei 5000 — se vor pune în circulațiune la începutul anului viitor.

Calendar pe anul 1932.

Săptămânale de prenotări — zilnice — de părete — portative etc. etc.

Condică de termene pentru advocași în depozit la:

Tipografia - Compactoria - Librăria „DACIA TRAIANĂ”, s. a. Sibiu.

Prolongirea termenului pentru înprotocolarea firmelor. Camera de comerț și industrie din Sibiu a prolongit termenul pentru înprotocolarea firmelor comercianților, industriașilor și meseriașilor în registrul firmelor comerciale dela Cameră până la 30 Noembrie a. c.

„SURUL”, institut de credit și economii, societate pe acții în Racovița.

CONVOCARE

la a XX-a adunare generală ordinară

ce se va ținea în ziua de 5 Decembrie 1931, la orele 4 d. m. la sediul institutului în comuna Racovița.

Ordinea de zi:

- 1) Raportul Direcțiunii și al Comitetului de supraveghere despre gestiunea anului trecut;
- 2) Aprobarea Bilanșului a. 1930 și darea absolutului Direcțiunii și Comitetului de supraveghere;
- 3) Distribuția profitului curat;
- 4) Alegerea Direcțiunii și a Comitetului de supraveghere;
- 5) Eventuale propuneri.

Racovița, la 1 Noembrie 1931.

Direcțiunea.

Activ.	Bilanș la 31 Decembrie 1930.	Pasiv.	
	Lei b.	Lei b.	
Cassa numerar	22.479·01	Capital	245.509·—
Imprumuturi	875.926·50	Fondul de rezervă	30.521·—
Mobilier	14 050·—	Depuneri spre fructificare	618.192·—
Depuneri proprii	31.500·—	Dividendă neridicată	2.664·57
Interese transitorii	21.771·08	Diverși creditorți	5.720·28
		Profit curat	63.127·84
	965.726·54		965.726·54

Debit.	Profit et Pierderi la 31 Decembrie 1930.	Credit	
	Lei b.	Lei b.	
Dobânzi după depuneri spre fructificare	60.362·—	Profit et Pierderi	140·84
Diverse spese	4.098·—	Dobânzi dela împrumuturi	138.780·—
Remunerații	1.910·—	Interese după depuneri proprii	1.695·—
Salarii	3.000·—	Provizioane	50·—
Contribuțiuni	8.168·—		
Profit curat	63.127·84		
	140.665·84		140.665·84

Racovița-Olt, la 31 Decembrie 1930.

DIRECȚIUNEA:

(ss) Liviu Florianu, președinte. (ss) Valeriu Florianu. (ss) Ioan Doican. (ss) Ioan Maerean.
(ss) Nicolae Bobanga. (ss) Nicolae Iancu. (ss) David Mohan.

Subsemnatul Comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Racovița, la 10 Februarie 1931.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

(ss) Simion Mohan. (ss) Ovidiu Florianu. (ss) Ioan Bădiță. (ss) Gheorghe Maerean